

СУБУРБАНІЗАЦІЯ ЯК НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ МІСТА ВІННИЦІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто стан урбанізації в Україні та поняття субурбанізації. Визначено основні напрямки розвитку міста Вінниці у зв'язку із активізацією процесів субурбанізації. Обрано оптимальні варіанти розбудови приміських зон та сільських земель, що приєдналися до міської територіальної громади.

Ключові слова: урбанізація, місто, субурбанізація, просторове планування, приміська територія, котеджні поселення.

Abstract

The state of urbanization in Ukraine and the concept of suburbanization are considered. The main directions of development of the city of Vinnytsia in connection with the intensification of suburbanization processes have been identified. The optimal options for the development of suburban areas and rural lands, which joined the city territorial community, were selected.

Keywords: urbanization, city, suburbanization, spatial planning, suburban area, cottage settlements.

Вступ

Сучасний етап урбанізації в Україні характеризується розвитком субурбанізаційних зон та інтенсифікацією агломераційних процесів [1]. Явище субурбанізації – це формування компактних котеджних поселень міських мешканців на приміській території з поширенням на ній міського способу життя. Проведення адміністративно-територіальної реформи і утворення у 2020 р. Вінницької об'єднаної територіальної громади з центром у місті обласного значення активізує субурбанізаційні процеси та формує нові завдання просторового планування та управління м. Вінниці.

Результати дослідження

Субурбанізаційні процеси характеризуються [2, 3]:

- уповільненням зростання міст та пришвидшенням зростання населення передмість;
- покращенням умов життя і сервісу у місті;
- розширенням можливостей ринків праці;
- зростанням міжрегіонального обміну товарами і послугами;
- розтягуванням міст із втратою чітких меж між містом і приміською зоною;
- поширенням такого типу забудови, як односімейні приватні будинки, розташовані на окремих ділянках (рис. 1), малоповерхові багатоквартирні житлові будинки (до 5-ти поверхів), дуплекси, котеджі, таунхауси на кілька сімей із своєю прибудинковою територією та благоустроєм;
- автомобілізація приміської зони із ростом індивідуальних засобів пересування;
- виникнення зон із житлом середнього класу та дорогим житлом;
- будівництвом промислових об'єктів у передмісті;
- нерівномірним розміщенням об'єктів соціально-адміністративного обслуговування, торговельних та відпочинкових об'єктів, центрів бізнесу та офісів, що ускладнює соціально-економічну ситуацію.

Вінницька ОТГ об'єднала село Великі Крушлинці, село Вінницькі Хутори, місто Вінницю, село Гавришівка, селище міського типу Десна, село Малі Крушлинці, село Писарівка, село Стадниця, село Щітки [4]. Утворення нової адміністративної території площею 256.6 км² і чисельністю постійного населення 388204 чол. викликало такі проблеми [5]:

- необхідність інтеграції сільських зон у приміські поселення шляхом розвитку та розширення мережі громадського транспорту;

- проведення відповідних адміністративних реформ;
- побудова на межі зон міста та передмістя нових промислових об'єктів для створення додаткових робочих місць;
- розвиток сільських поселень шляхом вдосконалення існуючої інфраструктури освіти та медицини, соціальних послуг;
- створення у сільській місцевості нових громадських просторів, відпочинкових зон, культурних об'єктів;
- усунення будь-якої дискримінації, створення атмосфери гендерної та політичної рівності;
- покращення умов доступності для осіб з інвалідністю до необхідних об'єктів інфраструктури міста;
- розвиток нових технологічних процесів у вирощуванні та переробці сільськогосподарської продукції;
- вирішення екологічних питань (вивезення сміття та ТПВ, нерациональне використання природних ресурсів та низький рівень охорони довкілля).

Рис. 1. Передмістя в США (забудова односімейними приватними будинками) [3]

Субурбанізація викликає потребу у виведенні окремих сільськогосподарських земель державної власності і передачу їх у комунальну власність. Це дозволить з часом трансформувати сільські поселення в субурбаністичні простори. У приміські зони з часом можуть переселятись мешканці міста з вищими доходами у мету підвищення комфортності свого проживання або мешканці міста з низькими доходами, яких приваблює недороге житло та послуги [6]. Відповідно до цього буде формуватись і розвиватись забудова певного типу. Найбільш органічним переходом між міською і сільською зоною буде створення котеджних містечок різного рівня комфорту з будинками на одну чи декілька сімей. Це дозволить зберегти сільську аутентичність та існуючі ландшафти, створити місцеву інфраструктуру без шкоди навколишньому середовищу, поступово поєднати міську транспортну мережу із приміською, створити перехідну зону між містом і селищною територією, а у майбутньому позбутись соціально-економічних проблем, які виникають при побудові кварталів із дешевим житлом у багатоповерхівках з низьким рівнем благоустрою.

Висновки

Субурбанізаційні процеси у великих містах України та проведена реформа децентралізації викликають нові етапи розвитку міст. Так активно починає розвиватись передмістя та селищні території.

В умовах соціально-економічної ситуації в Україні для гармонійного розвитку приміських зон оптимально буде планувати їх забудову у вигляді котеджних містечок різного типу складності із будинками для індивідуального проживання сімей та дуплексами, котеджами і таунхауси на кілька сімей. При цьому необхідно забезпечити благоустрій територій та розвиток приміської інфраструктури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Приходченко Т. А. Сучасні українські урбанізаційні процеси в умовах децентралізації влади. Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Економіка міста та урбаністика», КНЕУ, березень 2018 р. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Kafedra+reg%25D1%2596onal%25D1%2596stiki+%25D1%2596+turizmu/CityAndUrbanSciences2018.pdf (дата звернення: 15.11.2021).
2. Гайко Ю. І., Жидкова Т. В., Апатенко Т. М. та ін. Проблеми та перспективи розвитку житлової забудови в умовах комплексної реконструкції міста : монографія / за заг. ред. Ю. І. Гайка, Т. В. Жидкової. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 247 с.
3. Проектування міських територій : підручник : у 2 ч. Ч.1 / за ред. В. Т. Семенова, І. Е. Линник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 449 с.
4. Вінницька міська рада. URL: <https://www.vmr.gov.ua/default.aspx> (дата звернення: 15.11.2021).
5. Вінницька міська рада. КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ м. ВІННИЦІ 2030. URL: <https://www.vmr.gov.ua/SiteAssets/Lists/IntegratedUrbanDevelopment/Default/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%92%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F%202030.pdf> (дата звернення: 15.11.2021).
6. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. 438 с.

Сухомуть Святослав Олександрович – студент групи БМ-20м, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sviat7524@gmail.com

Бондар Альона Василівна – канд. техн. наук, старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: alichka.vin@i.ua

Науковий керівник: *Бондар Альона Василівна* – канд. техн. наук, старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: alichka.vin@i.ua

Sukhomut Svyatoslav O. – student of group BM-20m, faculty of construction of heat power and gas supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: sviat7524@gmail.com

Bondar Alena V. – Ph.D. (Candidate of Technical Sciences), senior lecturer at the Department of Construction, Urban and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alichka.vin@i.ua

Supervisor: *Bondar Alena V.* – Ph.D. (Candidate of Technical Sciences), senior lecturer at the Department of Construction, Urban and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alichka.vin@i.ua